

«V Forum numizmatyczne. «Polska – Wschod: Pieniadz I Banki». W 100. Rocznice utworzenia polskiej Krajowej kasy pozyczkowej»

З 7 по 9 вересня у місті Августові (Підляське воєводство, Республіка Польща) пройшла Міжнародна нумізматична конференція, організатором якої виступила Кафедра історії 1918-1945 років Університету у Білостоку. Конференція відбулася завдяки підтримці професора, доктора габлітованого – **Кшиштофа Філіпова** та за активного сприяння Польського нумізматичного товариства.

До участі у конференції було запрошено загалом 44 учасники, серед яких 3 доктори габлітовані, а також 11 докторів філософії, аспіранти вищих навчальних закладів, музейні працівники та археологи, працівники сфери фінансів, колекціонери та краєзнавці. На конференцію завітали учасники з Польщі, України, Литви, Словаччини, Білорусі та навіть із далекого Азербайджану.

Наукове зібрання було відкрите вітальними словами професора, доктора габлітованого **Кшиштофа Філіпова**, а також академіка НАПНУ, доктора історичних наук, професора **Віктора Петровича Коцура**.

Засіданню секцій передувала презентація нового друкованого видання відомого польського дослідника **Януша Пархімовича**, присвяченого пробним монетам Польської Народної Республіки 1949-1990 рр., що можна відзначити як актуальне та важливе для нумізматичної науки профільне видання.

Надалі робота конференції проходила у форматі трьох секційних засідань: «Гроші на Сході», «Гроші доби Середньовіччя та Нового часу» та «Сучасні гроші».

Тематика наукового зібрання найбільш яскраво була розкрита у секції, присвяченій грошовому обігу та банківництву сучасності, де особливо варто відзначити доповідь завідувачки нумізматичного кабінету Національного музею Литви – **Далі Грімалаускайте**, присвячену введенню одноразового податку у Литві у 1863-1864 роках, а також доповідь доктора габлітованого, професора **Кшиштофа Філіпова** та **Барбари Куклік**, у якій було розглянуто історію Польської позичкової каси, ювілею з нагоди відкриття якої і була присвячена тематика цього річної конференції. Особливу цікавість, ажітаж та активну дискусію викликала доповідь Президента Словацького нумізматичного товариства – **Збишека Шустека**, який досліджував історію грошей протекторату Чехії і Моравії, аналізуючи також рідкісні свідчення про проектування, введення в обіг та подальшу підробку цих грошей.

Делегацію нумізматів з України очолили академік, доктор історичних наук, професор, ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди» – **Віктор Петрович Коцур** та доктор історичних наук, професор Центральноукраїнського технічного університету – **Василь Михайлович Орлик**.

Загалом нашу країну представили 19 дослідників із Кропивницького та Переяслав-Хмельницького, Києва та Львова. Свої наукові досягнення презентували співробітники сектору нумізматики Національного музею історії України (м. Київ). Значна частина доповідей українських нумізматів була присвячена проблемам грошового обігу та грошовим реформам, здійсненим на території українських історичних регіонів в період їх включення до складу Російської імперії. Особливо варто відзначити доповідь кандидата медичних наук, відомого та успішно практикуючого хірурга **Олександра Шевчука**, присвячену сучасним монетам України, емітованим на пошану видатних вітчизняних лікарів та медичних установ. Важливим аспектом цієї доповіді було те, що пан Олександр озвучив пропозицію підготувати проект випуску пам'ятної монети на вшанування подвигу військових лікарів, які перебувають у зоні АТО на Сході України, здійснили подвиг у боротьбі

нашого Народу проти російських окупантів і сепаратистів, та ініціювати відповідне подання до Національного Банку України. Пропозицію радо зустріли всі учасники конференції, підтримавши її одногосно, відповідно до чого за подальшої підтримки Національного музею історії України та Асоціації нумізматів України готується звернення до Національного Банку України та Експертної ради з питань попереднього розгляду дизайну колекційних монет. Активною дискусією супроводжувалась також доповідь доктора історичних наук, професора **Василя Михайловича Орлика**, присвячена надзвичайно актуальній проблемі нумізматичного ринку – сучасним підробкам монет держав Хрестоносців, що є особливо важливим для процесів формування приватних та державних нумізматичних зібрань в усьому світі.

Про повернуту із забуття фалеристичну колекцію патріотичних, відомчих та військових відзнак Польської республіки міжвоєнного періоду, що належала Українському вільному університету у Празі, розповів кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник відділу нумізматики Національного музею історії України – **Андрій Бойко-Гагарін**. Дослідник розглянув, зокрема, раніше не описані різновиди відзнак правоохоронних органів Польщі.

Серед учасників інших секцій варто відзначити надзвичайно цікаві доповіді, тісно пов'язані з історією України – зокрема, члена правління Білоруського нумізматичного товариства **Іллі Шталенкова**, присвячену монетно-ваговим зливкам часів Київської Русі, а також аспіранта Гродненського державного університету ім. Янки Купали **Андрія Карача**, присвячену особливостям монетно-грошової системи часів правління короля Польщі та великого князя Литви – Сигізмунда I Старого, що також функціонувала і на теренах українських історичних регіонів. Дослідженню рідкісних польських та литовських середньовічних монет з колекції краєзнавчого музею міста Гродно було присвячено доповідь голови Білоруського нумізматичного товариства, видатного гродненця – **Віктора Івановича Какареко**.

Наприкінці конференції було підбито підсумки її роботи, проведення наступної конференції заплановано на 2018 рік.

Необхідно відзначити, що і прийом учасників конференції, і науковий захід в цілому відбулись на дуже високому професійному рівні, результати, досягнуті доповідачами, є вагомим внеском в нумізматику зокрема та історичну науку загалом.

Матеріали конференції заплановано надрукувати у окремому збірнику наукових статей.

Фото 1. Доповідь академіка Віктора Петровича Коцура

Фото 2. Засідання секції.

Андрій Бойко-Гагарін